

Oddech a volný čas (III): Mladí lidé a zábava

Dospívající děti s velkou vervou vyžadují pořádnou dávku svobody, kterou často nejsou schopni zvládnout. Může se diskutovat o mnohých tématech: nepřítomnost v pozdních hodinách, sváteční dny, nákupy. V tomto článku pojednáme o tématu z křesťanského hlediska.

26.01.2013

Někdy není vzájemné porozumění mezi rodiči a dětmi vůbec lehké. Problém se neobjevil až v dnešní době, i když se dnes může objevovat častěji či v mnohem ostřejší podobě, protože současná společnost je charakterizovaná překotným vývojem.

POSTOJ RODIČŮ

Noční zábava dětí zneklidňuje stále více rodičů. Mladí lidé, kteří si chtějí odpočinout a bavit se, dávají tomuto času přednost, protože nabízí nespočet možností - dokonce může ohrožovat i jejich zdraví - a vyžaduje spoustu peněz. Mnoho rodičů se shoduje v tom, že je obtížné doma udržet pokoj a kázeň, když dojde na toto téma: diskuze o době nepřítomnosti o víkendech se mohou zvrtnout v nelítostný souboj a není snadné nalézt přesvědčivé argumenty, jak prosadit rozumnou hodinu návratu domů. Díky tomu

může autorita rodičů upadat. S ohledem na výše uvedené se někteří rodiče snaží vládu nad svými dětmi upevnit: ale brzy zjistí, že to není to pravé řešení. Kontrolovat není vychovávat.

Dospívající děti s velkou vervou vyžadují pořádnou dávku svobody, kterou často nejsou schopni zvládnout. To neznamená, že je třeba je zbavit autonomie, jež jim náleží. Jde o něco obtížnějšího: je nutné je učit, aby se svou svobodou nakládaly odpovědně, aby se naučily říkat rodičům, co dělají. Pouze tehdy budou schopny si rozšířit obzory, díky kterým budou moci toužit po věcech vyšších, než je pouhá zábava za každou cenu. Právě proto vychovávat děti ve svobodě znamená, že rodiče musí občas nastavit svým dětem limity a pevnou rukou zabránit, aby je nepřekračovaly. Mladí lidé se učí žít ve společnosti a být opravdu

svobodnými tím, že je učíme chápat
smysl těchto pravidel a jasně jim
vysvětlujeme, že existují hranice -
povinnosti -, o kterých se
nediskutuje.

Je možné a nemělo by překvapovat,
že se objeví konflikty neposlušnosti v
letech, ve kterých se zvláštním
způsobem formuje charakter a vůle a
utvrzuje se vlastní osobnost.

Jednomu rodiči z Portugalska, který
se zmiňoval o jednom tomto
problému s jedním ze svých dětí,
svatý Josemaría odpověděl: *Musíme
být upřímní: ten, kdo své rodiče
nezlobil - znovu to opakuji a říkám
totéž i matkám -, ať zvedne ruku. Kdo
se odvažuje? Je spravedlivé, aby i tvé
děti tě trochu potrápily* [1]. V každém
případě je důležité, aby pochopily, že
těmto právům, jichž se tolikrát
dožadují - na druhé straně v mnoha
případech spravedlivě -, předchází a
doprovází plnění povinností, které
jsou jejich nedílnou součástí.

HOVOŘIT, CHÁPAT A UČIT

Výchova mladých lidí, hlavně ohledně zábavy, si vyžaduje, abychom jim věnovali svůj čas, pozornost a mluvili s nimi. V otevřeném a upřímném dialogu, který je srdečný a na výši, duše odkrývá pravdu o sobě. Mohlo by se říci, že lidská bytost se stává sama sebou skrze dialog. I proto je rodina výjimečné místo, ve kterém se člověk učí vztahům k druhým lidem a chápat sám sebe. V rodině se zakouší, co znamená milovat a být milován, a právě v tomto prostředí vzniká důvěra. Tato důvěra je podhoubím, kde se člověk učí milovat, být svobodným, respektovat svobodu druhého a vážit si pozitivního charakteru povinností, které se vážou k druhým lidem. Bez důvěry svoboda pokulhává.

V prostředí vzájemné důvěry mohou rodiče mluvit se svými dětmi

otevřeně o tom, jak využívají svého volného času. Projevují opravdový zájem a vyhýbají se konfrontace nebo tomu, aby vytvářeli nepříjemné situace před dalšími členy rodiny. Vyhnou se tak „kázání“ - které je neúčinné - nebo „výslechům“ - obvykle nepříjemným - a zároveň budou zasévat „měřítko, podle nichž lidé soudí, stupnice hodnot, jejich zájmy, způsoby myšlení, prameny, z nichž lidé čerpají své podněty a vzory“[2], což je základem plného života. Určitě nebudou chybět příležitosti k posílení správného chování. A postupně zjistí, v jakém prostředí se každé z jejich dětí pohybuje a jací jsou jejich přátelé.

Pokud se budovala důvěra s dětmi už od jejich raného dětství, je dialog s nimi přirozený. Rodinné prostředí k němu vybízí, dokonce i tehdy, když o některých otázkách není shoda, a je normální, když otec nebo matka má starost o záležitosti svého syna nebo

dcery. Je vhodné připomenout slova svatého Josemaríi: věnovat čas rodině je **ten nejlepší obchod** . Čas kvantitativní, například využít čas u jídla, a čas kvalitativní, vnitřní, v intimních chvílích, které napomáhají k vytváření harmonie mezi jednotlivými členy domácnosti. Věnovat čas dětem už když jsou malé je předpokladem k tomu, že v dospělosti se s nimi může jít do hloubky.

Bezpochyby je lepší se postavit problémům o dva roky dříve, než je řešit o den později: pokud se u dětí pěstovaly ctnosti už od malička, pokud zakoušely blízkost svých rodičů, je snadnější jim pomoci, když se objeví těžké problémy dospělosti. Přesto jsou rodiče, kteří si myslí, že „ještě nepřišla jejich chvíle“. Bez ohledu na to jaké důvody mají, nemohou dosáhnout konstruktivního dialogu, ani toho, aby jejich děti nějaká kritéria vůbec přijaly. A když

už k tomu dojde a klesáme na duchu? V tom případě se musí zdůraznit, že úloha rodičů nikdy nekončí a že žádné slovo, láskyplné gesto nebo čin vykonaný s tímto cílem - tj. výchova dětí - nepadne do neúrodné půdy. Všichni, rodiče i děti, se musí chopit další příležitosti: druhé, třetí atd. Mohlo by se říci, že trpělivost je právo a povinnost každého člena rodiny: že ostatní mají trpělivost s nedostatkem jednoho, že jeden člen má trpělivost s ostatními.

Aby se do rodiny zasadila kultura, která je inspirovaná vírou, dialog nestačí. Je také důležité věnovat čas rodině, plánovat společné aktivity o víkendech a prázdninách.

Někdy například půjde o praktikování sportu s dětmi, jindy o organizování výletů a trávení svátků s jinými rodinami, nebo se zapojíme do činností - kulturních, sportovních, uměleckých, dobrovolných -, které

organizují formační centra, např. kluby mládeže. Nejde o to předkládat tyto aktivity jako něco hotového, ale o podněcování iniciativ dětí s ohledem na jejich preference. Svatý Josemaría nás vybízel, abychom se na tomto poli více angažovali, vždyť je to velmi důležité pro naši společnost: *Je naléhavě třeba, abychom znovu pokřesťanštili slavnosti a lidové zvyky. Je naléhavě třeba vyhnout se tomu, aby veřejné zábavy musely být buď dětinské, anebo pohanské!* [3]

NEDOSTATEK PENĚZ

Procházet se obchodním centrem, nakupovat módní oblečení, večerět v restauracích rychlého občerstvení nebo chodit do kina je pro dnešní mládež obvyklou kratochvílí. Nabídka času určeného k oddechu je v současné době diktována logikou konzumu. Jestliže se tento způsob zábavy stane pravidlem, snadno

podporuje egoistické, pasivní návyky, které nevedou ke sdílení s druhými a nejsou nijak solidární. Nebezpečím zábavního průmyslu je, že omezí osobní svobodu a zbaví lidi lidskosti tím, že „ponižuje a hrubě manipuluje s všudypřítomnou sexualitou“[4]. Ve skutečnosti je tento fenomén v naprostém protikladu k tomu, co je na volném čase podstatné. Vždyť právě tento čas má člověka osvobozovat a obohacovat.

Je radno nedávat dětem moc ekonomických prostředků, učit je, aby si peněz vážily a vydělávaly si je samy. Svatý Josemaría byl svými rodiči vychován hluboce křesťansky, s respektem ke svobodě a k tomu, aby s ní uměl správně nakládat. *Nikdy mi nevnucovali svou vůli , říkal příležitostně. Nechávali mi málo peněz, velice málo, ale mohl jsem s nimi volně nakládat . Dnes je relativně snadné, aby mladí pracovali, přinejmenším o*

prázdninách. Je vhodné je v tom podporovat, ale ne jen kvůli výdělku na jejich zábavu, ale také aby mohli přispívat na potřeby rodiny nebo na pomoc bližnímu.

Nesmí se zapomínat, že u mnoha mladých lidí drímou ideály, pro které jsou schopni se nadchnout. Mít přátele znamená být štědrý, dělit se. Mladí by se pro své přátele přetrhli a mnohdy nemají ani příležitost zjistit, že Ježíš je ten Velký přítel.

Blahoslavený Jan Pavel II. vysvětlil na zakončení XV. Světového dne mladých: „On (Ježíš) miluje každého z nás osobně a jedinečně ve skutečném každodenním životě: v rodině, mezi přáteli, při studiu, v práci, při odpočinku a zábavě.“ A dodal, že naše konzumní a hedonistická společnost naléhavě touží po svědectví o disponibilitě a obětavosti druhých lidí: „Více než kdy jindy po něm touží mladí lidé, kteří jsou často sváděni zdáním

snadného a pohodlného života prostřednictvím drog nebo hedonismu. Nakonec je to přivádí ke spirále zoufalství, životu bez smyslu a k násilí.“[6]

Vychovávat děti ke správnému nakládání s oddechem a volným časem je pro rodiče opravdovou výzvou, náročnou prací, která je, jako všechno, co konáme z lásky, překrásná. Možná, že některým rodičům se může zdát, že v určitých chvílích jim konkrétní situace přerůstá přes hlavu. Tehdy stojí za to připomenout, že všechno úsilí vynakládané v tomto směru - výchova dětí - není jenom k dobru dětí, ale také se líbí Bohu.

Vychovávání je částí úkolu, který Pán svěřil rodičům, a nikdo je v něm nemůže nahradit. Benedikt XVI. vysvětloval, že v rodinném prostředí mohou rodiče, prostřednictvím všeobecného kněžství pokřtěných, vykonávat „kněžskou úlohu pastýřů

a učitelů, když křesťansky
vychovávají své děti“[7]. Stojí za to
přistoupit k tomuto úkolu odvážně a
s optimismem plným naděje.

J. Nubiola, J.M. Martín

Poznámky

[1] Svatý Josemaría, Setkání v
Enxomilu s věřícími Opus Dei a
přáteli

(Oporto), 31.X.1972

[2] Pavel VI., Exhort. apost. Evangelii
nuntiandi, 8-XII-1975, n. 19

[3] Svatý Josemaría, Cesta, n. 975

[4] Benedikt XVI., Přednáška na
setkání s biskupy v USA, 16-IV-2008

[5] Svatý Josemaría, Poznámky při
meditaci, 14-II-1964.

[6] Blahoslavený Jan Pavel II., Kázání
při mši na závěr Světového dne
mladých, 20-VIII-2000

[7] Benedikt XVI., Generální
audience, 18-II-2009

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
oddech-a-volny-cas-iii-mladi-lide-a-
zabava/](https://opusdei.org/cs-cz/article/oddech-a-volny-cas-iii-mladi-lide-a-zabava/) (14.03.2026)